

# Obavještenje za klijente o rizicima svojstvenim virtuelnim valutama

Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) i Radna grupa za finansijske mjere (FATF), koji kreiraju pravila za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma i koordiniraju sprovođenja ovih pravila, takođe skreću pažnju pružalaca finansijskih usluga na visoke rizike svojstvene virtuelnim valutama. I EBA i FATF **preporučuju da banke ne kupuju, ne prodaju ili ne registruju virtuelne valute u svoju korist ili korist svojih klijenata i da povećaju oprez u odnosu na njih.** Takve virtuelne valute su, na primjer, Bitcoin, Onecoin i druge, tzv. "kripto valute".

Virtuelne valute stvorene su u vrijeme svjetske finansijske krize 2008. godine, u cilju eliminisanja određenih rizika koji postoje u međunarodnim finansijskim sistemima.

Na osnovu iskustava iz prethodnih godina, virtuelne valute **uključuju sljedeće prijetnje za svoje vlasnike:**

- izdavaoci virtuelnih valuta obično nisu nadgledani (ne spadaju pod nadležnost nadzornog organa bilo koje zemlje, stoga ne podliježu nikakvim pravilima ili sankcijama), lice ili sjedište izdavaoca nije poznato i u slučaju da dođe do problema u vezi sa valutom, ne postoji institucija kojoj se može podnijeti žalba (nema pravila za garanciju);
- devizni kurs je izuzetno nestabilan, postiže ekstremne visine sa niskog inicijalnog kursa, a zatim opet naglo pada, tako da svi koji ulažu u takve vrste valuta u osnovi učestvuju u nekom obliku kockanja. Štaviše, pošto se ove "valute" mogu kupiti sa platforme specijalizovane za tu svrhu, odobrenje računa kupca sa virtuelnom valutom takođe nije garantovano;
- budući da su informacione jedinice koje drže valute za izdavanje i prenošenje anonimne, postoji visok rizik od pranja novca i finansiranja terorizma (i rizik od pranja novca koji generiše druge vrste kriminalnih aktivnosti), i put ovog novca ne može da se prati. (Dobijeno je obavještenje o nekoliko slučajeva kada su finansijske institucije primile poruke od ucjenjivača koji zahtijevaju "otkup" u virtuelnim valutama, Bitcoin-ima).

Crnogorska komercijalna banka a.d. Podgorica, članica OTP grupe (u daljem tekstu: Banka), upozorava svoje klijente da virtuelne valute podrazumevaju visok nivo rizika, njeni izdavaoci ne podliježu nadzoru centralnih banaka, a ako dođe do propusta, nema nikoga ko bi obeštetio klijente.

Skrećemo pažnju naših klijenata na činjenicu da ni Banka, niti članice OTP grupe ne kupuju, ne registruju, niti prodaju virtuelne valute, niti prihvataju naloge za prenos virtuelnih valuta. Banka se obavezuje da izvršava samo one transakcije koje su u skladu sa njenom poslovnom politikom i relevantnim zakonodavstvom, zadržavajući pravo na suspendovanje ili odbijanje izvršenja transakcija koje nisu u skladu sa bilo čim od gore navedenog, u bilo kojoj fazi njihove obrade.

Istovremeno, Banka priznaje i primjenjuje - u mjeri u kojoj je to moguće - bilo koje novo tehnološko rješenje koje služi interesima klijenata i Banke (npr. blockchain tehnologija), i koje čini naloge klijenata i njihovo izvršenje bržim, nedvosmislenim i mogućim za praćenje i koje doprinosi digitalnim inovacijama u bankarskim rješenjima.

S poštovanjem,

**Crnogorska komercijalna banka**